

Onderwerp: inbreng Ronde Tafel gesprek Vuurwerk 11 mei
Afzender: Belangenvereniging Pyrotechniek Nederland (BPN)

De BPN, De Belangenvereniging Pyrotechniek Nederland, maakt, als vertegenwoordiging van de vuurwerksector in Nederland, graag gebruik van de mogelijkheid om ter voorbereiding op het Ronde Tafel Gesprek Vuurwerk van 11 mei enkele opmerkingen met u te delen.

In deze reactie zullen wij ons met name focussen op het nu voorliggende initiatiefwetsvoorstel van Groen Links en Partij voor de Dieren om te komen tot een algeheel vuurwerkverbod voor consumenten.

Het doel van het voorstel is om tot een veiligere jaarwisseling te komen zonder incidenten. Een doel dat de BPN zich de afgelopen jaren ook heeft gesteld.

Achtergrond

Om ervoor te zorgen dat iedereen veilig kan genieten van de jaarwisseling zijn de afgelopen jaren al diverse maatregelen genomen. Zo is knalvuurwerk verboden, en zijn vuurpijlen niet langer toegestaan, bovendien zijn er diverse campagnes gevoerd, worden er vuurwerkbrillen uitgedeeld, en zijn informatiecampagnes ontwikkeld. Het aandeel letsel en schade is de afgelopen jaren, als gevolg van de gezamenlijke inzet gedaald en het aanbod van vuurwerk is beperkt.

Op dit moment is het in Nederland nog slechts toegestaan om siervuurwerk af te steken. De uitwerking hiervan hebben we echter helaas nog niet in de praktijk kunnen zien, vanwege de Corona pandemie die nog steeds om ons heen raast. Vanwege het ontbreken van de uitwerking hiervan achten de leden van de BPN het daarom prematuur om, nog voordat de eerdere wijzigingen zijn doorgevoerd, een nieuw voorstel door te voeren voor een totaal verbod. Daarmee slaan de indieners van dit voorstel geen acht op het eerder uitgebrachte advies van de Onderzoeksraad voor veiligheid. De leden van de BPN vragen zich af waarom dit advies wordt genegeerd.

Draagvlak

Ieder jaar opnieuw wordt de politieke discussie gevoerd over vuurwerk. En dat is goed. Het is aan de politiek om een gezonde afweging te maken op basis van de feiten. Wat de BPN daarin mist is de vraag hoe daarbij rekening wordt gehouden met de grote groep van Nederlanders die wel op een veilige manier van siervuurwerk willen genieten?

Uit de stemwijzer van de tweede kamer verkiezingen van afgelopen jaar gaven (stemwijzer.nl) bijna 60% van de ca 3,3 miljoen respondenten aan geen vuurwerkverbod te willen.

Alternatief

Wat voor de leden van de BPN van belang is, is dat er op dit moment geen alternatief is voor het zelf afsteken van vuurwerk. De initiatiefnemers hebben het steeds over centrale vuurwerkshows, droneshows, en lichtshows. Dat lijkt leuk, maar los van de praktische onhaalbaarheid is dit voor veel consumenten ook totaal geen alternatief.

Nederlanders vieren de jaarwisseling veelal in kleine kring, thuis, met vrienden, en familie, waarbij ze rond middernacht naar buiten gaan om het nieuwe jaar feestelijke in te luiden met vuurwerk. Een centrale show is totaal geen vervanging voor deze viering op kleine schaal.

Oplossing

Is een verbod dan de juiste oplossing?

Royal Haskoning schreef hier in haar rapport het volgende over:

Als de groep die het verbod negeert substantieel van omvang wordt, zal de veiligheidswinst beperkt blijven. In dat geval wordt handhaving moeilijker, is al het consumentenvuurwerk illegaal en verharden de posities. In dat geval is zelfs een toename van maatschappelijke onrust denkbaar. Vuurwerk is in de ons omringende landen nog beschikbaar en met een verbod op consumentenvuurwerk verdwijnt het onderscheid tussen lichter en relatief veilig vuurwerk dat momenteel legaal is en zwaarder en onveiliger vuurwerk dat momenteel al illegaal is. Alle vuurwerk is met uitzondering van F1 vuurwerk dan immers illegaal.

De mate van succes van deze oplossingsrichting hangt sterk af van de acceptatie onder de consumenten en de bereidheid van de overheid om voldoende en effectief in te zetten op handhaving. Het risico van escalatie en criminalisering is aanwezig.

Juist de afgelopen jaarwisselingen laten zien dat er een hele grote groep consumenten is die, ook bij een verbod, vuurwerk zullen blijven afsteken. (een verbod raakt dus alleen de nette burger, die toch al geen problemen veroorzaakt). Tijdens de afgelopen jaarwisselingen, waarin een vuurwerkverbod gold, werd ook duidelijk dat het zomaar verbieden van vuurwerk ook andere problemen met zich meebrengen.

Zo was het aantal door de politie en overige werknemers met een publieke taak geregistreerde incidenten tijdens de afgelopen jaarwisseling met een (tijdelijk) vuurwerkverbod veel hoger dan tijdens de laatste jaarwisseling zonder (tijdelijk) vuurwerkverbod. Tijdens de jaarwisseling van 2021-2022 bedroeg de toename van het aantal incidenten van fysiek geweld tegen de politie respectievelijk +72,5% ten opzichte van het gemiddelde van de afgelopen 4 jaarwisselingen.

In het geval van andere werknemers met een publieke taak bedroeg de toename zelfs +154,5%. De toename van het verbale geweld bedroeg respectievelijk +62,7% en +250%.¹

De afgelopen jaarwisselingen hebben we kunnen zien welke (negatieve) effecten een verbod met zich mee brengen. De BPN is dan ook van mening dat een verbod geen oplossing biedt voor de problemen die wij met oud en nieuw ervaren.

Wat dan wel

De leden van de BPN zijn van mening dat vandalisme, schade en letsel als gevolg van geweldpleging en vernieling hard moeten worden aangepakt. Niet vuurwerk, maar de vanden die dit vernielen zijn daarbij het probleem. Dit probleem is dan ook geen gevolg van het feestelijk gebruik van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling. Een algeheel verbod zal dan ook geen vermindering van vernieling en schade als gevolg hebben, laat staan dat het met een algeheel verbod niet meer voorkomt.

Daarom zullen:

- het bezit en de (weder) verkoop van illegaal vuurwerk moeten worden aangepakt.
- Op Europees niveau afspraken gemaakt moeten worden over het stoppen van de productie van (in Nederland illegale) knallers als Cobra's en flashbangers
- De controle en handhaving op grensverkeer en import van vuurwerk verbeterd moeten worden
- Met buurlanden afspraken moeten worden gemaakt over de verkoop en distributie aan Nederlandse consumenten.
- Goede samenwerkingsafspraken tussen overheid en sector vastgelegd moeten worden (als het gaat om types vuurwerk, producten, campagnes, en maatregelen)
- Wetgeving moeten meebewegen met de traditie, om grotere problemen te voorkomen.

¹ (cijfers algemeen beeld jaarwisseling van veiligheid.nl)

Conclusie

De vuurwerk traditie verandert, en de maatschappij verandert mee. Waar de afgelopen jaren veel meer klein vuurwerk werd verkocht, zien de leden van de BPN een verschuiving naar groter, mooier en stabielier siervuurwerk. Consumenten hebben de behoefte om het nieuwe jaar feestelijk en sierlijk in te luiden. Dat betekent dat de wetgeving ook zou moeten meebewegen. Het geheel verbieden doet geen recht aan de miljoenen mensen die jaarlijks op een goede, feestelijke, en plezierige manier van vuurwerk genieten.

De BPN is van mening dat met een verbod op knalvuurwerk en siervuurpijlen we een volgende stap hebben gezet terwijl we de mogelijkheid behouden voor consumenten om veilig, feestelijk en sierlijk het nieuwe jaar te vieren met familie en vrienden.

Laten we de effecten hiervan de komende jaren bekijken en evalueren, en kijken naar wat er nodig is om de verandering van de viering van de jaarwisseling te faciliteren. De BPN gaat hierover graag met u in gesprek.

Namens de BPN,

Leo Groeneveld

Enkele vragen en opmerkingen op basis van het voorliggende voorstel

- Milieubelasting

De initiatiefnemers stellen in de MvT dat het afsteken van siervuurwerk een grote bron van luchtvervuiling is. Het RIVM daarentegen presenteerde in 2021 een rapport heet gepresenteerd genaamd "Milieulast van vuurwerk" (5), waarvan de conclusie is dat de milieulast door het afsteken van vuurwerk slechts tijdelijk en beperkt zijn. Voor de uitstoot van zware metalen en CO2 is het effect op het milieu zelfs verwaarloosbaar. De leden van de BPN zijn dan ook benieuwd naar de volledige onderbouwing van deze bewering door de indieners.

Aanvullend hierop acht de BPN het van belang om te melden dat zij zich de afgelopen jaren hard hebben ingezet om het overgebleven vuurwerk plasticvrij te maken. Afdeklontjes, beschermcaps, en plastic voertjes zijn verdwenen en vervangen voor papieren of kartonnen varianten. Daarmee is het overgebleven vuurwerk plasticvrij.

- Schade

De initiatiefnemers stellen in de MvT dat siervuurwerk bij veel incidenten tijdens de jaarwisseling een prominente rol speelt schade. De schade als gemeld door het verbond van verzekeraars betrof met name grote schade als gevolg van zwaar en illegaal vuurwerk. De leden van de BPN zijn dan ook benieuwd hoe een verbod op siervuurwerk zal helpen om deze schade verder terug te dringen?

In dat licht zijn de leden van de BPN ook zeer benieuwd naar een reactie van de indieners hoe zij reageren op de uitspraak van het verbond van verzekeraars dat het aandeel schade afgelopen jaar nagenoeg gelijk was als bij een jaarwisseling voor corona tijd, terwijl op de afgelopen jaarwisseling er een totaalverbod op al het vuurwerk van kracht was.